

środa, 23.08.2023

Kościół p.w. Najświętszego Zbawiciel

Kościół p.w. Najświętszego Zbawiciela, 23.09.1900r. odbyło się zebranie ryckich parafian, którzy – zainspirowani inicjatywą swojego ks. prob. Jana Rozwadowskiego – podjęli wspólnie uchwałę o budowie nowego kościoła katolickiego we wsi Ryki, przy pomocy dobrowolnych ofiar zbieranych w ciągu 6 - ciu lat na terenie parafii i w obrębie całego powiatu garwolińskiego”. Na pamiątkę rozpoczęcia nowego stulecia postanowiono nadać mu tytuł „Najświętszego Zbawiciela”. Suma zebranych ofiar zapisanych w dwóch księgach wynosiła 216387 marek i 48 fen. oraz 95598 rb. i 63 kop. Po odliczeniu wydatków na budowę kościoła, w przeliczeniu na marki, zostało 39903. Do licznego grona ofiarodawców na fundusz budowy nowej świątyni należą: Andrzej Chaciewicz z Zalesia w lipcu 1902 – 300 rb. i 02.08.1911. – 200 rb.; Księżęta Czartoryscy w lipcu 1902 – 200 rb.; Maria Sapławska z Sokołowa 18.05.1904 – 1000 rb.; Pani Barczowska 26.07.1904 – 400 rb.; Pan Szlubowski z Radzyna 26.07.1904 – 200 rb.; mieszkańcy gm. Ryki i sześciu wsi gminy Trojanów 18.03.1905 – 500 rb., a 27.04.1907 – 1000 rb.; w imieniu ś.p. małżonków Jana i Maryanny Warownych ze Swat 21.01.1910 r. złożono 335 rb.; Stanisław Pielacha z Owni w pięciu wpłatach – 70 rb.; Józefa z Zaborowskich Jastrzębska z Kaługi 21.01.1910 – 900 rb.; w imieniu ś.p. Waleryi Wiedman z Falentyna Rząd Gubernialny Siedlecki złożył 21.01.1910 – 5000 rb., a w 1916 – 2000 rb.; Bronisław Skierczyński z Ryk 19.04.1914 – 600 rb.; Zdzisław Marchwicki z folwarku Ryki w 1915 – 200 rb.; Władysława z Zaborowskich Zambrzycka z Warszawy – 200 rb.; mieszkańcy wsi Ownia 16.02.1918 – 838,93 rb. Nowy kościół postanowiono wybudować na innym miejscu. W tym celu zebranie parafialne 04.04.1904 zdecydowało o zamianie części łąki z brzegiem rzeczki w ilości 1 morga i 75 prętów z ziemi proboszczowskiej, na 15 morgów i 145 prętów ziemi dworskiej należącej do hr. Jana Jezierskiego. Została ona przekazana już wcześniej 29.08.1903 za pośrednictwem pełnomocnika Jan Edwarda Januszewskiego. Akt ten został zatwierdzony przez cara 11.12.1906. Jednak w tym okresie majątek Ryki został oddany do sprzedaży. Pełnomocnik Januszewski część ziemi sprzedał na licytacji Włociańskiemu Bankowi Ziemskiemu, w tym m.in. nadział 15 morgów i 145 prętów ziemi dla parafii. Następnie Bank sprzedał ją posiadaczowi ziemskiemu Bolesławowi Matuszewskiemu, który aktem notarialnym z 27.07.1907 przekazał ponownie pod budowę kościoła. Pozostała część ryckiego majątku została zakupiona przez hr. Ronikera, który wkrótce zaczął kwestionować prawa Matuszewskiego do подарowanej ziemi na rzecz par. i przedstawiać swoje na jej kupno. Ks. Rozwadowski, aby być pewnym, co do posiadania otrzymanej ziemi, musiał znów podjąć kolejne starania, tym razem u hr. Ronikera, „o rezygnację jego na korzyść parafialnego daru”. Aktem notarialnym z 22.11.1907 hr. potwierdził od siebie dar 15 morgów i 261 prętów ziemi przeznaczony dla prob. ryckiej par., pod budowę na nim nowego kościoła i parafialnych budowli.

Zadanie wykonania projektu świątyni powierzono Józefowi Piusowi Dziekońskiemu, architektowi z Warszawy. Projekt został wykonany w stylu neogotyckim. Po zebraniu wystarczających funduszy, prace nad budową nowego kościoła rozpoczęto w 1908, pod kierownictwem budowniczego J. P. Dziekońskiego oraz Stanisława Pronaszki majstra murarskiego z Warszawy. 04.07.1909r. w obecności duchowieństwa i parafian bp. Franciszek Jaczewski dokonał uroczystego poświęcenia fundamentów, a także cokołu pod nowo wznoszoną świątynią. Budowa kościoła trwała 6 lat. Całość inwestycji w kwestii materialnej i organizacyjnej nadzorował Komitet Budowy Nowego Rzymsko-Katolickiego Kościoła w Rykach. Przy wykonywaniu poszczególnych robót, obok odpowiednich fachowców spoza Ryk, pomagali parafianie. Należał do nich m.in. Piotr Gliwka z Wylezina. Pomagali przy wykonywaniu fundamentów, murowaniu ścian świątynnych, pokrywaniu kościoła dachem, następnie przy jego tynkowaniu i wszystkich wymaganych pracach. Świadczyli tę pomoc nieodpłatnie siłą swych rąk lub przez użyczenie furmanek w celu dostarczania cegieł, wapna, piasku, wody,

kamieni, drewna oraz pozostałych materiałów potrzebnych do budowy. Z polecenia ks. Rozwadowskiego każde dziecko, przychodząc na lekcje religii, miało obowiązek przynieść przynajmniej jeden kamień na wykonanie fundamentów. Budowa nowej świątyni została ukończona szczęśliwie i z powodzeniem w 1914r.

11 czerwca przybyła do Ryk specjalna Komisja, celem sprawdzenia trwałości i bezpieczeństwa nowo wykonanej budowli. Po dokładnych oględzinach, na sklepieniu i ścianach oraz w całej świątyni, nie wykryto żadnych pęknięć i uchybień, które by stwarzały jakiegokolwiek zagrożenie dla życia ludzkiego. Wskutek tego Komisja uznała kościół za bezpieczny i solidnie wykonany, pozwalając jednocześnie na odprawianie w nim nabożeństw religijnych.

Kościół jest dużych rozmiarów. Jego dł. wynosi 49,3 m., szer. 17,1 m., łącznie z grubością muru. Wys. od posadzki do sklepienia w części najwyższej 12,1 m., wys. na zewnątrz od podstawy do najwyższego szczytu świątyni 18,9 m. Wys. kościoła: 68,38 m. do podstawy krzyża i 71,15 m. razem z krzyżem. Murowany z czerwonej cegły na planie krzyża łacińskiego, na fundamentach kamiennych z cokółkiem wysokim na 2 łokcie z obrobionego granitu polnego. Trójnawowy, o charakterze halowym z transeptem i prezbiterium zamkniętym trójboczną absydą, po bokach, którego umieszczone są dwie zakrystie, a nad nimi dwie loże. Nawa główna nieco wyższa ze sklepieniem krzyżowym. Nawy boczne, nieco niższe, również ze sklepieniem krzyżowym oddzielone są od nawy głównej pięcioma parami wolnostojących filarów. Elewacja frontowa jest trójosiowa. Portal główny ostrołukowy, profilowany z dwoma bocznymi wejściami do przedsionków. Kościół ma jedną pięciokondygnacyjną wieżę, zwieńczoną stromym dwukondygnacyjnym hełmem stożkowym, ujętym w narożach czterema wimpergami. Dach, wieża i sygnaturka pokryte są miedzianą blachą. Na wierzchołku wieży i sygnaturki oraz na zakończeniu dachu nad prezbiterium są umieszczone trzy żelazne krzyże. Elewacje ujęte są szkarpami uskokowymi, zwieńczone dekoracyjnym fryzem i gzymsami profilowanymi. W całej świątyni jest 7 drzwi zewnętrznych dębowych w stylu gotyckim i 16 drzwi wewnętrznych z drzewa sosnowego ozdobniejszego wykonania. Posiadają one żelazne okucia i mosiężne zamki. Wszystkich okien jest 30. W prezbiterium 2, w dwóch łóżach po 2, w dwóch nawach bocznych po 6, w obydwu końcach nawy poprzecznej po 3 i w dwóch przedsionkach naw bocznych po 1 oknie. Wszystkie okna są witrażowe ze szkła katedralnego, umieszczone w ramach żelaznych, zakończone u góry medalionami witrażowymi, a u dołu umieszczone są witraże i podani na nich ofiarodawcy na budowę kościoła.

Część sprzętu liturgicznego i wyposażenia nadającego się nadal do użytku przeniesiona została do obecnej świątyni z kościoła p.w. św. Jakuba Ap. (trzeciego). Od momentu wybudowania kościół nie miał wykonanej posadzki. Zamiast niej położono tymczasowo, do momentu zebrania potrzebnych funduszy, betonowo-cementową podłogę, a wewnętrzne ściany otynkowane były na biało. Przy filarze na środku kościoła ustawiona była kazalnica z drzewa sosnowego, posiadająca daszek i schodki, pomalowana na brązowo. Wyglądem przypominała kształt kielicha. W ramionach krzyża kościoła stały dwa dębowe konfesjonały zdobione rzeźbą. W prezbiterium znajdowały się trzy ławki sosnowe: dwie przy drzwiach do zakrystii, a jedna obok ołtarza wielkiego. Wewnątrz kościoła w nawie głównej stało 10 ławek dębowych, po 5 na jednym podejściu, z jednej i z drugiej strony nawy głównej. Wszystkie ławki przeniesiono z kościoła św. Jakuba. Na prawej ścianie w głównym wejściu obok kropielnicy zawieszony został późnogotycki krzyż, pochodzący z około poł. XVIII w. W prawej kruchcie również koło chrzcielnicy zawieszono krucyfiks w stylu barokowo-ludowym z około poł. XVIII. Oba krzyże najprawdopodobniej zostały przeniesione z kościoła św. Jakuba Ap. Ołtarz wielki umieszczony w prezbiterium został zbudowany wg projektu J.P. Dziekońskiego. Jest tryptykiem składającym się z trzech części: środkowej i dwóch skrzydeł zdobionych rzeźbami. Wykonany z drewna rzeźbionego, polituowanego, posiadający złożone elementy dekoracyjne. Do ołtarza prowadzi pięć stopni schodków marmurowych. Płyta mensy ołtarzowej jest wykonana z piaskowca szydłowieckiego o wymiarach 420 × 75 × 15 cm.

Składa się z trzech części: środkowej dł. 2,15 m. i dwóch bocznych po 1,025 m. Na niej leży trzy częściowy blat z marmuru karraryjskiego, z ciemnymi żyłkami. Nad mensą środkowa część retabulum w postaci płaskorzeźbionej ozdobnej ramy, zamkniętej gzymsem, z płaskorzeźbami uskrzydłonych główek aniołków. W retabulum znajdują się cztery nisze wypełnione figurami wykonanymi z drewna dębowego, przedstawiającymi postacie: od lewej - św. Jana Kantego i św. Wojciecha, a po drugiej stronie tabernakulum - św. Stanisława Bp. i św. Kazimierza Jagiellończyka - królewicza. Zwieńczenie części głównej ołtarza w postaci ażurowego tympanonu w rodzaju wimpergi, zdobionej żabkami. Na tle zwieńczenia umieszczony na tarczy metalowej obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Na górnej części tarczy osadzona jest korona, którą wraz z tarczą podtrzymują po bokach dwa anioły wyrzeźbione w drewnie. Nad niszami jest obraz przedstawiający „Adorację Chrystusa na Krzyżu” dzieła Leona Wyczółkowskiego, umieszczony w złożonej ramie z drzewa lipowego. W górnej części po bokach ramy znajdują się dwie płaskorzeźby uskrzydłonych główek aniołków. Części boczne ołtarza wielkiego jednokondygnacyjne, z półkolistymi arkadami w podstawie, na których umieszczone są po obydwóch stronach rzeźby drewniane przedstawiające sceny biblijne. Po lewej stronie scena Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny, a po prawej stronie postać Jezusa Chrystusa Zmartwychwstałego.

W 1914 w nowo oddanej do użytku świątyni była wykonana jedynie środkowa część ołtarza głównego i to jeszcze nie w całości. Po trudnym okresie I wojny światowej ks. prob. i parafianie podjęli się zadania uzupełnienia brakujących elementów ołtarza wielkiego. Zamówione zostały u rzeźbiarza z Warszawy Antoniego Polkowskiego, a należały do nich: skrzydła tryptyku z rzeźbami Zwiastowania i Zmartwychwstania, obraz Matki Boskiej Częstochowskiej z dwoma aniołami oraz figury świętych mające być umieszczone w niszach. Ofiary na ten cel zostały wyłożone przez wiernych par. Ryki w okresie od 14.08.1921 do 07.09.1922 i zapisane imiennie w „Księdze ofiar na Ołtarz Wielki w parafii Ryki”. Wśród ofiarodawców są następujące osoby: Katarzyna Gliwka z Bazanowa Starego – 100 marek; Stanisław Pielacha z Owni – 1000 mar.; Michał Gąska z Zalesia – 25 mar.; Marianna Żaczek z Rososzy – 500 mar.; Bolek Królik ze Swat – 13 mar.; Władysław Ochota z Janisz – 30 mar.; Józef Olek z Chrustnego – 1000 mar.; Jakub Iwanek z Ryk – 1000 mar.; Józef Jezierski z Ryk – 1000 mar.; Marianna Celińska z Ryk – 1000 mar. 18.06.1922 na zebraniu parafialnym Dozoru Kościelnego zapadła decyzja, że po odbiór wykonanego ołtarza głównego do Warszawy 20 czerwca udadzą się poszczególni parafianie dziesięcioma furmankami. W zamian za poniesione straty zostaną zwolnieni przez wójta na 2 l. od wszelkich powinności podwodowych. Do przygotowania każdej furmanki zostały przydzielone poszczególne wioski par. lub indywidualni parafianie. Po przywiezieniu z Warszawy brakujących elementów, ołtarz został ostatecznie ukończony. Części boczne były dwukondygnacyjne, z półkolistymi arkadami w podstawie, zaś w części wyższej posiadały prześwity zamknięte dwoma ostrołukami wspartymi na dwóch kolumnach zakończonych gzymasami. W prześwitach umieszczone zostały rzeźby przedstawiające Zwiastowanie i Zmartwychwstanie. W zwieńczeniu części głównej ołtarza umieszczono obok obrazu Matki Częstochowskiej i aniołów dwie wieże z pinaklami na wzór z Kościoła Mariackiego. Skrzydła boczne również posiadały po bokach wieżyczki z pinaklami.

W prezbiterium nad wejściami do bocznych zakrystii zawieszono zostały dwa obrazy przeniesione ze starego kościoła. Po lewej stronie obraz św. Mikołaja Bp, a po prawej św. Anny Samotrzeciej. Po lewej stronie znajdował się obraz św. [®]Leonarda przeniesiony ze starego kościoła, a po prawej, również przeniesiony ze starej świątyni, obraz [✠]Matki Boskiej Śnieżnej. Nad przedsionkiem głównego wejścia umieszczony jest chór kościelny, przedłużony na belkach żelaznych umocowanych w murze. Posiada sosnową balustradę wykonaną według projektu J.P. Dziekońskiego. Na chórze umieszczone są organy. Pierwsze organy zostały przeniesione z kościoła św. Jakuba zaraz po oddaniu do użytku nowej świątyni. Były prostej budowy, z małą rzeźbą, malowane perłowo. Posiadały 10 głosów, 8 w manuale i 2 w pedale. 26.03.1918 władze niemieckie zabrały głos nazywany pryncypałem, składający się z 27 sztuk piszczałek

cynowych.

Ks. prob. Józef Kocięcki, posługując w l. 1925-26, z pomocą parafian wyposażył świątynię rycką w różnego rodzaju sprzęty liturgiczne. Przed ołtarzem głównym umieścił klęcznik dębowy, a po obydwóch stronach prezbiterium dwie stalle neogotyckie, wykonane w 1925 przez rzeźbiarza Franciszka Adamka z Bochni. Probostwo w Rykach po ks. Kocięckim przejął ks. Stanisław Moszt, pełniąc ten urząd w l. 1926-32. Uposażenie świątyni ubogacił w: ołtarz boczny Matki Boskiej, ambonę gotycką, 2 klęczniki dębowe, ławki oraz sprzęt liturgiczny. Wokół kościoła wykonał parkan z cementowej cegły. Ks. Rafał Łysanowicz zarządzający rycką par. w l. 1936-47, pomimo tak ciężkiego czasu, jakim był okres II wojny światowej, przeprowadził wiele znacznych inwestycji kościelnych. Wyposażył zakrystię w komodę oraz kredens i zakupił sprzęty liturgiczne. Zostało wykutych w ścianach świątyni i pomalowanych 14 stacji drogi krzyżowej w postaci płaskorzeźb. W lipcu 1944 podłączono instalację elektryczną do kościoła.

W 1947 prob. został ks. Józef Księżopolski. Na początku rozpoczął zbieranie funduszy na wykonanie nowych dzwonów, których poświęcenie odbyło się 16.11.1947. Zostały one wykonane w firmie Kruszewskiego w Węgrowie z ofiar złożonych przez parafian. Łączna suma ofiar wynosiła 300.000 zł. Jeden dzwon wagi 280 kg otrzymał imię „Jan”, ku czci śp. ks. Jana Rozwadowskiego, budowniczego świątyni parafialnej w Rykach. Drugi dzwon mniejszy, wagi 150 kg., otrzymał imię „Józef”, dla uczczenia pracy ks. Józefa Księżopolskiego przy zbieraniu ofiar na ten cel. Prob. Księżopolski zakończył, rozpoczęte przez ks. Łysanowicza, sprowadzanie do kościoła nowych organów. W 1948 wykonano dla kościoła nowy, z drewna dębowego ołtarz boczny, w stylu neogotyckim. Umieszczono w nim malowany na płótnie obraz św. Jakuba Ap. idącego drogą, trzymającego w prawej dłoni laskę pasterską, a w lewej księgę Pisma świętego (obecnie zasłonięty obrazem Miłosierdzia Bożego). Rzeźbiarz z Kielc, Wojciech Durka, wykonał przed lipcem 1949 dwa ołtarze z piaskowca, mające wygląd monumentalny, umieszczone w transeptach nawy poprzecznej. Po prawej jego stronie znajduje się ołtarz św. Anny, matki Maryi. Św. Anna jest w postawie siedzącej, a u jej kolan, jako młoda kobieta, stoi Maryja, trzymająca na kolanach swej matki otwartą księgę. Nad postaciami umieszczone są dwie płaskorzeźby aniołów trzymających kwiaty.

W bocznych skrzydłach ołtarza znajdują się dwie płaskorzeźby. Ta z lewej strony przedstawia ucieczkę Św. Rodziny do Egiptu, a druga z prawej 12 – letniego Pana Jezusa nauczającego kapłanów w świątyni jerozolimskiej. Na rogu lewego skrzydła umieszczona jest figura św. Cecylii trzymającej lirę, a na rogu prawego skrzydła figura św. Stanisława Kostki z księgą i kwiatami w dłoniach. Przed ołtarzem na podstawach stoją dwaj ewangeliści. Po lewej stronie św. Mateusz z orłem u stóp, trzymający w dłoni zwój papirusowy, a po prawej św. Jan z klęczącym aniołkiem u lewej nogi, trzymający w dłoni zwój papirusu. Mensa ołtarzowa wsparta jest na 4 podstawach, umieszczona na dwustopniowym podwyższeniu. Na niej stoi 6 lichtarzy z piaskowca. Po stronie przeciwnej wykonano ołtarz św. Franciszka. W jego centrum jest scena, w której św. Franciszek klęczy pod krzyżem Zbawiciela i otrzymuje stygmaty. Po bokach ołtarza dwie płaskorzeźby, które przedstawiają: po lewej stronie Miłosiernego Samarytanina, a po prawej św. Jadwigę Śląską rozdająca ubogim jałmużnę. Figury nad ołtarzem przedstawiają z lewej strony św. Leonarda – patrona Ryk, trzymającego w dłoni kajdany jako swój atrybut i z prawej św. Mikołaja bpa w szatach biskupich z wzniesioną dłonią w napominającym geście. Przed ołtarzem na kolumnach stoją dwaj ewangeliści: św. Łukasz trzymający zwój w dwóch rękach i z wołem u swoich stóp oraz św. Marek w postawie zamyślonej, podpierający brodę ręką, a w drugiej dłoni trzymający księgę. Mensa umieszczona na dwustopniowym podwyższeniu wsparta jest na 4 podstawach, a na niej stoi 6 lichtarzy. Pod chórem, na lewej ścianie w głównym wejściu znajduje się płaskorzeźba z piaskowca. W jej centrum znajduje się Jezus Chrystus w geście zwycięstwa z rozłożonymi ramionami, zachęcający wszystkich ludzi do przyjścia do Niego. Na głowie ma aureolę, a na piersiach wyeksponowane Swoje Najświętsze Serce w koronie i krzyż. Po obu stronach Jezusa przedstawieni są ludzie różnych stanów zmierzający do Niego. Z lewej Jego strony stoi dwoje małych

dzieci. Chłopiec trzyma księgę Pisma św. i patrzy na Jezusa, a dziewczynka otwiera księgę. Za nimi jest robotnik trzymający na ramieniu kilof. Z prawej strony Chrystusa klęczy matka, podająca Jezusowi na dłoniach swoje małe dziecko. Za nią zmierzający do Najświętszego Serca chłop z kosą na ramieniu. Pod rzeźbą umieszczony jest cytat: „Pójdźcie do mnie wszyscy”. W 1951 zostały wykonane dwa ołtarze św. Izydora Oracza i św. Antoniego z Padwy, które ustawiono przy pierwszych filarach od głównego wejścia.

Ks. Józef Księżopolski w 1948 przeprowadził remont świątyni, m.in. wyremontował basztę i wieżę. Ks. Jan ~~X~~Socha, prob. w l. 1964-68, unowocześnił radiofonizację świątyni i uzupełnił brakujący sprzęt liturgiczny. Wiosną 1968 pokryto dach kościoła blachą miedzianą. Jesienią przystąpiono do odnawiania wnętrza świątyni, której malowanie zaplanowano zakończyć w 1969.

Ks. Marian ~~X~~Piotrowski w l. 1968-90 podjął się wielu ważnych dla par. przedsięwzięć, za co może nosić miano „wielkiego odnowiciela” ryckiego kościoła. Pierwszym z nich było umieszczenie w 1969 w prezbiterium ołtarza i ambonki, zgodnie z postanowieniami Soboru Watykańskiego II, wg, których kapłan miał celebrować Eucharystię twarzą do wiernych. Nowy ołtarz i ambonka, wykonane z drewna, umieszczone zostały na zrobionym przez p. Głodka ze Swat podeście o dwóch stopniach, w kształcie prostokąta, wysuniętym do przodu przed prezbiterium. W 1969 zainstalowano nowe oświetlenie, a następnie wykonano malowanie wg projektu prof. Pieńkowskiego. Sklepienie i filary pomalowane zostały na biało, a lamperie na kolor szary. Projekt zakładał również odsłonięcie cegły na ścianach naw bocznych koło okien, za ołtarzami, przy wejściu do kościoła i w prezbiterium. Jednak wówczas odkryto tylko cegłę koło okien w nawach bocznych. Rok 1970 rozpoczął się od naprawy więźby dachowej oraz dokonano wymiany starej, bardzo zniszczonej konstrukcji nośnej pod dzwonami. W l. 1970-71 zostało zainstalowane centralne ogrzewanie. Pod zakrystią wykonano kotłownię, a wzdłuż głównej nawy wykonano dwa kanały dł. 94 m, w których umieszczono rury od centralnego ogrzewania. Po ukończeniu prac 07.03.1971 ks. bp ordynariusz w czasie uroczystej Mszy św. dokonał poświęcenia instalacji grzewczej. Od marca 1971 w ciągu 5 tygodni wymieniona została konstrukcja drewniana w sygnaturce. Następną inwestycją była wymiana wszystkich okien w kościele. Wstawiono 30 nowych z podwójnymi, żelaznymi ramami, które miały zapobiec stratom ciepła. 17.10.1973 Władysław Dziewicki przystąpił do układania terakoty wg projektu prof. Władysława Pieńkowskiego, kończąc całość prac w kwietniu następnego roku. Ogółem ułożone zostało 1100 m² posadzki z 3 kolorów płytek: białego, szarego i czarnego. Przed ołtarzem Matki Bożej umieszczono napis wykonany z marbitu: „Na Chwałę Bożą zrealizował Ks. mgr Marian Piotrowski Prałat Jego Świątobliwości i Kanonik Honorowy Kapituły Siedleckiej, Dziekan i Proboszcz Ryk z ofiarności parafian. Anno 1974.” W marcu 1975 przystąpiono do budowy parkanu wokół kościoła. Roboty ziemne, obejmujące rozebranie starego ogrodzenia i wykonanie fundamentów, zostały wykonane przy dużym zaangażowaniu mieszkańców ze wsi Ownia. Kamienie na fundamenty zwozili ryccy parafianie. Całość prac prowadzonych pod nadzorem inż. Mieczysława Kulągowskiego i pana Surmacza, ukończona została 20.07.1976. Mieszkańcy Owni, Dąbi Starej i Nowej, po pracach związanych z budową parkanu, uporządkowali teren wokół kościoła. Pomiędzy 1978 a 1984 rokiem zainstalowano elektryczny napęd do dzwonów kościelnych. 19.11.1978 rozpoczęto remont prezbiterium, trwający do stycznia kolejnego roku. Podczas remontu w oknach prezbiterium wstawiono różnokolorowe witraże i usunięto boczne skrzydła dobudowane do głównego korpusu ołtarza wielkiego, aby nie zasłaniały nowych witraży. Planowane pokrycie dachu nową blachą przyspieszyło nieszczęśliwe wydarzenie. Gwałtowny huragan w nocy z 2 na 3 listopada 1981 zwałił na ziemię sygnaturkę, załamał kilka krokwi i porobił wyrwy w blasze na kościele. Po tymczasowym zabezpieczeniu świątyni przystąpiono na wiosnę 1982 do odbudowy sygnaturki. Waclaw Łukasik, Bolesław Łukasik, Wójcicki, Zdzisław Łukasik i Tadeusz Witkowski przywieźli drewno na wymianę uszkodzonych krokiew oraz materiałów na sygnaturkę. Mieszkańcy Dąbi Nowej dostarczyli 50 sztuk żerdziaków na rusztowania. Nowa sygnaturka wykonana została już według innej konstrukcji i nadano jej inny wygląd zewnętrzny. Po wykonaniu nowej sygnaturki rozpoczęto krycie dachu blachą

miedzianą, które zakończono we wrześniu. W 1984 zakupione zostało nowe tabernakulum do ołtarza wielkiego. Ogniodoporne i wykonane z blachy pancерnej, dające lepsze zabezpieczenie przed świętokradcą, pożarem lub innym zagrożeniem. Tego samego roku zainstalowano 11 nowych i 3 odnowione żyrandole. W 1988 ks. Piotrowski zlecił Kazimierzowi Nietupskiemu z Kwidzyna renowację wszystkich witraży okiennych w kościele, a po ich zamontowaniu Tadeusz Jagiełło dokonał ich uszczelnienia. 11 grudnia witraże poświęcił bp Jan Mazur, któremu został poświęcony witraż koło obrazu Matki Boskiej. W rozecie widnieje herb biskupi z napisem: „Jego Eksceleńcja Ksiądz Biskup Jan Mazur Ordynariusz Diecezji Siedleckiej w 20 rocznicę pasterzowania”. Witraż koło ołtarza św. Jakuba poświęcony został ks. Marianowi Piotrowskiemu. W rozecie umieszczony jest herb Jana Pawła II oraz napis: „Ksiądz mgr Marian Piotrowski prałat i kanonik kapituły siedleckiej proboszcz i dziekan Ryki w 20 rocznicę pracy pasterskiej.” Po śmierci ks. Piotrowskiego, od strony prawej kruchty, na ścianie bocznej umieszczona została tablica epitafijna.

Ks. Stanisław Burzec, prob. par. Ryki w l. 1990 – 2005, podjął się wielu prac i inwestycji przy świątyni. W 1996 dokonał przebudowy prezbiterium. Przez październik trwały prace budowlane, w wyniku, których cała posadzka w prezbiterium ułożona z płytek, została wymieniona na posadzkę marmurową. Ołtarz, ambonę i podest wykonane z drewna zamieniono na nowe, marmurowe, dopasowane do nowego wyglądu prezbiterium. Rok 1997 rozpoczął się odnowieniem żyrandoli, które oddano do złocenia, a następnie poprawiono w nich instalację elektryczną. Na wieży kościelnej zainstalowane zostało urządzenie, które automatycznie włącza i porusza dzwonem. 13 marca został zdjęty z wieży kościelnej krzyż, ponieważ na skutek silnych wiatrów bardzo się przechylił, co groziło upadkiem, a na jego miejscu umieszczono nowy ze stali nierdzewnej. Wyremontowane zostały również ławki. Po rozebraniu ich, usunięto zniszczone elementy w miejsce, których wstawiono nowe. Przy pomocy Rady Miasta naprawiony został napęd zegara na wieży kościelnej. Zainstalowano w zakrystii urządzenie komputerowe, które połączone z dzwonem, wygrywa melodie i kuranty.

6 grudnia zainstalowany został nowy piec gazowy. W 2000 zainstalowano w prezbiterium nowe oświetlenie, a na wieży kościelnej mechanizm wygrywający melodie. Stanisław Kamiński ofiarował do świątyni 6 nowych spowiednic. W głównym wejściu kościoła, obok wiszącego krzyża, umieszczony został znak święty, upamiętniający obchody Roku Jubileuszowego 2000. Rok 2001 przyniósł rozpoczęcie starań dotyczących oświetlenia kościoła z zewnątrz. Zawiązany został w tym celu Komitet Iluminacji, któremu przewodniczyli Tadeusz Pudło i Maciej Lorenc. Komitet założył konto, na które wierni mogli wpłacać ofiary na ten cel, a także zostały wystawione puszkі do zbierania funduszy. Prace nad założeniem iluminacji trwały od października do listopada, a po ich zakończeniu 12 grudnia bp Jan Mazur dokonał uroczystego poświęcenia. Zakupionych zostało 12 ławek, wymieniono żaluzje w wieży kościelnej i odnowiono kruchtę i zakrystię. W 2004 kościół został odmalowany. W 2005 po lewej stronie ołtarza wielkiego zostało ustawione miejsce przewodniczenia, z którego kapłan sprawuje liturgię obrzędów wstępnych oraz zakończenia w czasie Eucharystii. [Krystian Pielacha, wg: Akta Parafii w Rykach dekanatu stężyckiego, AKDS, sygn. Lit. R., Dział IV, Nr porz. 16, Tom I; Akta Parafii w Rykach dekanatu stężyckiego, sygn. Lit. R., Dział IV, Nr porz. 16, Tom II; Akta osobiste księdza Jana Rozwadowskiego, AKDS, sygn. Lit. R., Dział II, Nr porz. 19, Tom I; Księga dobrowolnych ofiar na budowę nowego, rzymsko – katolickiego, murowanego kościoła w Rykach, APR, sygn. 32; Księga ofiar na Ołtarz Wielki w parafii Ryki, APR, sygn. 33; Akta Parafii w Rykach, APR; Akt poświęcenia cokołu i fundamentów pod nowy kościół w Rykach, APR; Inwentarz rzymsko – katolickiej parafii Ryki sporządzony 1 lipca 1918 roku, APR, sygn. 60; Księga Dozoru Kościelnego Rzymsko Katolickiej Parafii Ryki. Od 1921 r., APR, sygn. 1; Inwentarz parafii Ryki z 1964 r., APR; Dokumentacja techniczna; Księga Wizytacji Kanonicznych, APR, sygn. 4; Kronika Parafii Ryki, APR; Inwentarz rzymsko – katolickiej parafii Ryki z 2005 r., APR; Wywiad z Henrykiem Moniszko przeprowadzony 8 kwietnia 2006 r.; Wywiad z Heleną Gliwką przeprowadzony 19 kwietnia 2006 r.;

-
Kościół p.w. Najświętszego Zbawiciela – wypadek z samolotem. W pierwszy dzień styczniowej ofensywy Armii Czerwonej w czasie II wojny światowej 1944, lekki, dwupłatowy samolot radziecki typu „Kukuruźnik” w czasie silnej mgły wpadł na główną wieżę kościoła. Strącił boczną wieżyczkę i zatrzymał się wewnątrz hełmu wieży. Piloci o własnych siłach zdołali wyjść z samolotu, po czym mieli powiedzieć: „Wasza Matka Boska nas uratowała”. Wieżyczka natomiast spadła na dach z dachówek, a wraz z nią wrak samolotu, psując w ten sposób część dachu. Następnie żołnierze radzieccy wywieźli wrak samolotu w okolice ulicy Swatowskiej, gdzie go spalili. Samolot radziecki według jednej wersji szukał lotniska do wylądowania w Dęblinie, a według drugiej, polowego lotniska w Rykach, w pobliżu ul. Swatowskiej. [Krystian Pielacha, wg: Wywiad z Henrykiem Moniszko przeprowadzony 08.04.2006; Informator - Ryki, Ryki 1995, s. 7]